

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,
Confessarii, Et Parochi**

Segneri, Paolo

Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Cap. II. De Examine, per quod se Pœnitens ad Confessionem debet
disponere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)

CAPUT II.

*De Examine, per quod se
Pœnitens ad Confessionem
debet dissonere.*

TRibus modis Deus offenditur à peccatoribus: cogitatione, verbo, & opere. Unde necesse est triplici quoque ratione ab ipsis, qui se convertunt, Divinæ Justitiæ satisfieri: cordis contritione, oris confessione, & operum satisfactione. Tria sunt hæc authentica testimonia, quibus in curiâ cælesti adhibetur fides, ut peccatoris pœnitentia vera & ex animo profecta acceptetur. Tria hæc debent esse conjuncta. Verum quidem est, duo illorum, videlicet Contritionem & Confessionem requisita esse essentialia, satisfactionem partem esse solummodo integram. In his tribus consistit officium Pœnitentis, quod hoc loco suscipio exponendum, eo ordine, ut dicam primo, quid oporteat facere ante Confessionem, deinde sub ipsa Confessione, ac denique quid eâ peractâ sit pœnitenti præstandum.

Initium summo ab eo, quod præmitti debet Confessioni. Ante omnia perquam necessaria est conscientie discussio, ut in hoc tribunali debita dari possit informatio: Pœnitens enim, utpote Reus simul, etiam partes agere debet accusatoris & testis. Est itaque Examen singularis inquisitio in nostras actiones instituta in eum finem, ut deveniamus in notitiam errorum, eos detestemur, & per Confessionem deleamus. In hoc examine duo sibi opposita erunt ca-

R. P. Segueri Instrucl. Pœnitentis.

venda, nimia scrupulosis anxietas, liberioribus verò perfunctoria conscientie inspectio. Inveniuntur nonnulli supra quàm oportet, timidi, qui sibi vix unquam in Confessione videntur satisfacisse, unde in perpetua vivunt anxietate & timore, itaque istud Ecclesiæ Sacramentum amœnum ac placidum, reddunt exosum, Christi que legem suavissimam veluti intolerabilem infamant. Sciant itaque, Salvatore nostrum non adstringere & obligare ad singulorum peccatorum mortalium manifestationem sed eorum duntaxat, quæ post diligens examen memoriæ occurrunt; & si peracto, ut par erat, examine, peccatum aliquod per oblivionem esset prætermisum, erit tamen eodem modo per absolutionem remissum; quo cætera distinctè exposita: remanet tamen obligatio cõfiteendi, postquam ejusdem fuerimus recordati.

Porro timidorum pauci sunt. Major sine comparatione eorum numerus est, qui delinquant accedendo ad Confessionem non præmissa debita præparatione. Intelligant isti, Confessiones ejusmodi, quæ scienter sine diligente cõscientie illustratione instituantur, esse nullas & invalidas, & si in iisdem aliqua peccata mortalia non fuissent explicata, perinde fore, ac si data opera fuissent præfata silentio, eò quòd oblivio ista culpabilis orta sit non ex defectu naturæ, sed voluntatis. Et sic Trident. Concilium præscribit pro examine talem diligentiam, ut interpretantur Doctores, quæ in eo consistit, ut quivis adhibeat talem animi applicationem, qualem viri prudentes in gravibus magnique momenti negotijs solent usurpare, sitque

B

aded

adeo commensurata operi; quod ut rite perficiatur, notabilis accedat diligentia necesse est. Negari non potest, æquale ab omnibus studium non exigimus: minus enim ab eo, qui crebrius quam qui rarius Confessionem frequentat, requiritur; ad minorem quoque obligatur diligentiam, qui paucioribus quam qui pluribus oneratus est noxis: facilius se expediunt, qui à negotiis liberi vivunt, quam qui iisdem vitam agunt intricatam. Denique non tantam tenentur adhibere curam, qui vel ignorantia laborant vel hebetioris sunt ingenij, quam perspicaces & exculti literis. Ad hæc in rudioribus diligentia suppleri poterit ab ipso Confessario; sic enim sufficit, si pro modulo suo, habita conscientie inspectione, ad Confessionem se conferant animo sincerâ fide interrogationibus propositis respondendi, qua intentione, quantum satis est, se ad hoc Sacramentum disponant. Judicium hoc esto de rudioribus solum, qui enim capaciores nacti sunt intellectum, ultrò peccata sua tenentur explicare, non expectatâ obstericantis manu. Sunt, qui velint Confessarium esse vatem, divinatorem, habentque illud in ore, quod Nabuchodonosor suis dixerat auguribus. *Vidi somnium, & mente confusus, ignoro, quid viderim indicare mihi, Dan. 2.* Veluti non cuperent divinando somnia sua venire in lucem. Merito id ipsum, quod Regi suo pro responso dederant interpretes, merentur audire, *Dic somnium, & interpretationem indicabimus.* Prius facite vestrum officium examinando conscientie latebras, ut possitis vitæ vestræ reddere rationes, mæque edo-

ceatis, tum quod mearum erit partium, præstabo.

Restat nunc, ut ostendam modum instituendi examinis, quo obtinere securus sit adhibita, ut oportuit, diligentia. Primò itaque siste te Deo præsentem, eumque profundissima demissionedora, agnosce te ejusdem Majestatis tuo suo tempore ad iudicium tradendum. Perpende accepta beneficia, ut te ex nihilo produxerit, conservaverit, que salutis causa humiliaverit semipsum usque ad mortem, mortem aem crucis, veræ fidei lumine illustraverit, ad percipienda Sacramenta admittit, multoties ad pœnitentiam vocaverit: que nunc invitet, teque expectet; quam gratiam innumeris alijs negavit, qui modo ob leviores culpas cruciantur in inferno, seque beatos æstimarent, si Confessarij se pedibus advolvere concederetur, suæque delicta dolendo expiare. Ora & obsecra dein Dominum Deum, ut tenebris discussis mentem collustrari dignetur, plenamque peccatorum tuorum cognitionem impertire, quæ & quanta sunt à te perpetrata. Quo tracto percurrere omnia, in quibus veritas es, loca, quibuscunque egeris, homines, numerata, negotia perculstra, que tractasti ex eo tempore, quod ab ultima Confessione intercessit, attende in singulis, ubi conscientie remorsum intra te sentias, ex admisso crimine contra Deum, proximum, teipsum, cogitatione, verbo, & opere.

Si autem omnia peccata levi operi revocari possent in memoriam, non diceret Salvator, se in die iudicij lucernam accensurum ad eadem perferendam.

